

# Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 1 2021

## Innehåll

INLEDNING .....	2
AVGÖRANDE I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.....	2
Skatterätt.....	2
Ägare till bostadsfastighet får rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt för köp och installation av mätutrustning för el och vatten men inte för el- och vattensystemen i sig .....	2
Ett bolags tillhandahållande av s.k. co-locationtjänster i ett datacenter har ansetts skattepliktigt .....	3
Svenska kyrkans tillhandahållanden av vissa tjänster till sina församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift ska inte inkomst- och mervärdesbeskattas .....	4
EU-DOMSTOLEN.....	6
Avgöranden rörande Sverige .....	6
Att med stöd av undantagsregeln inte medge avdrag för koncerninterna ränteutgifter har ansetts strida mot artikel 49 FEUF .....	6
Förslag till avgöranden rörande Sverige .....	8
Institutionell rätt och allmänna principer.....	8
Rätt att tåga i undersökning om marknadsmissbruk.....	8
Processrätt.....	10
Estnisk domstol förhindrad att pröva om förutsättningarna för kvarstad uppfyllda vid bistånd för indrivning av finsk skattefordran.....	10
Skatterätt.....	12
STIM-pengar momspliktiga.....	12
Konkurrensrätt m.m.....	13
Inre marknaden och fri rörlighet .....	13
Italienska fotbollsförbundet omfattas av upphandlingslagstiftningen .....	13
Inrikes och rättsligt samarbete .....	15
En europeisk arresteringsorder är ogiltig om den inte grundas på arresteringsorder eller något annat verkställbart rättsligt beslut med samma rättsverkan.....	15
Den som frihetsberövats för verkställighet av en europeisk arresteringsorder har inte rätt till information enligt artikel 4 i direktiv 2012/13 .....	17
Informationssamhället .....	18
Förbud mot regional reklam i nationella TV-program kan godtas om det är proportionerligt och inte diskriminerande.....	18
Arbetsrätt .....	19
Enbart lönetillägg till de arbetstagare som lämnat intyg om funktionsnedsättning efter visst datum kan vara otillåten diskriminering .....	19

Konsumenträtt.....	21
Migrationsrätt .....	21
Flyktingstatus för palestinier som lämnat UNRWA:s beskydd? .....	21
Miljörätt .....	23
Information som finns hos en myndighet och inte har lämnats ut omfattas av undantaget från rätten till miljöinformation.....	23
EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER .....	24
NYA MÅL.....	24
DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN .....	24
FRÅN LAGSTIFTNINGSSARBETET .....	25
Sverige.....	25

## INLEDNING

Välkommen till ett nytt år med Nyhetsbrevet om EU-rätt. I detta nummer behandlas tidsperioden fram till mitten av februari. På hemmaplan kan bl.a. vi notera att Högsta förvaltningsdomstolen meddelat ett antal avgöranden som klargör förhållandet mellan mervärdesskatteplikt och fastighetsförvaltning. Samma domstol har även fått svar på sin begäran om förhandsavgörande från EU-domstolen, rörande avdrag för ränteutgifter i ett koncernförhållande. EU-domstolen har vidare bl.a. klargjort frågor om omfattningen av rätten att tåga i samband med utredningar om marknadsmissbruk, att det italienska fotbollsförbundet omfattas av upphandlingslagstiftningen och att ersättningar till rättighetsförvaltande organisationer, såsom STIM, kan vara mervärdesskattepliktiga.

EU-domstolen anger i ett [pressmeddelande](#) att den ”lyckats bibehålla en hög verksamhetsnivå under år 2020 trots de svårigheter som pandemin har gett upphov till”. Handläggningstiden vid EU-domstolen och Tribunalen för de mål som avgjorts under det gångna året ”är historiskt kort och uppgår i genomsnitt till 15,4 månader”.

## AVGÖRANDEN I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

### Skatterätt

[Ägare till bostadsfastighet får rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt för köp och installation av mätutrustning för el och vatten men inte för el- och vattensystemen i sig](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 2 februari 2021 i mål 3808-20, Ref 4/21, meddelat dom i mål om förhandsbesked. Frågan i målet var om en fastighetsägare har rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt som hänförs till inköp och installation av anläggningar för leverans och mätning av förbrukning av el och vatten när anläggningarna avser byggnader som består av bostadslägenheter och ska användas för skattepliktiga leveranser av el och vatten till de boende.

Den som bedriver en verksamhet som medför skyldighet att betala mervärdesskatt får enligt 8 kap. 3 § första stycket mervärdesskattelagen (1994:200) göra avdrag för den ingående skatt som hänförs till förvärv i verksamheten. Enligt 9 § första stycket 1 får avdrag dock inte göras för sådan ingående skatt som hänförs

sig till stadigvarande bostad. Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat att avdragsförbudet är en schablonregel som ska tillämpas oberoende av om huvudregeln i 8 kap. 3 § mervärdesskattelagen skulle medföra rätt till avdrag därför att skatten hänför sig till förvärv i en verksamhet som medför skattskyldighet. Detta innebär dock inte att avdrag för ingående mervärdesskatt som hänför sig till en byggnad av bostadskaraktär alltid ska vägras, oavsett på vilket sätt byggnaden används i en sådan verksamhet. Både utformningen och den faktiska användningen av en byggnad eller en byggnadsdel kan tillmätas betydelse vid bedömningen av om byggnaden eller byggnadsdelen ska anses vara stadigvarande bostad.

Bestämmelsen i 8 kap. 9 § första stycket 1 mervärdesskattelagen saknar motsvarighet i mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG) men får tillämpas med stöd av den s.k. standstillklausulen i artikel 176 andra stycket i direktivet. Av den bestämmelsen följer att Sverige tills vidare får behålla de begränsningar i avdragsrätten för ingående mervärdesskatt som gällde vid tidpunkten för Sveriges anslutning till EU men det är inte tillåtet att utvidga undantagets tillämpningsområde.

HFD bedömde att el- och vattensystem är nödvändiga för att en byggnad ska kunna användas för bostadsändamål. Sådana system får därmed betraktas som en del av bostadsbyggnaden och den ingående mervärdesskatt som hänför sig till förvärv som avser el- och vattensystem omfattas därför av avdragsförbudet avseende stadigvarande bostad. Sådan utrustning som behövs för att en fastighetsägare ska kunna mäta och ta betalt av de boende för deras faktiska förbrukning av el och vatten är däremot inget som motiveras av en byggnads funktionssätt utan av de skattepliktiga leveranserna av el och vatten. Ingående mervärdesskatt som hänför sig till förvärv som avser mätutrustning omfattas därmed inte av avdragsförbudet. Bolaget och bostadsrättsföreningarna har därmed rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt som hänför sig till inköp och installation av sådan utrustning som gör det möjligt att mäta och ta betalt av de boende för deras faktiska förbrukning av el och vatten men inte för mervärdesskatt som hänför sig till inköp och installation av el- och vattensystem. Denna bedömning är förenlig med artikel 176 andra stycket i mervärdesskattedirektivet.

#### [Ett bolags tillhandahållande av s.k. co-locationtjänster i ett datacenter har ansetts skattepliktigt](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 4 februari 2021 i mål 5829/19, Ref 5/21 meddelat dom i mål om förhandsbesked. Frågan i målet var om tillhandahållande av uppkoppling, kapacitet och utrymme i ett datacenter ska undantas från skatteplikt såsom upplåtelse av fastighet.

Omsättning av varor och tjänster är enligt 3 kap. 1 § mervärdesskattelagen (1994:200) skattepliktig om inget annat anges i kapitlet. Av 2 § första stycket framgår att upplåtelse av hyresrätter och andra rättigheter till fastigheter är undantaget från skatteplikt. Undantaget omfattar enligt 2 § andra stycket också underordnade tillhandahållanden, exempelvis upplåtarens tillhandahållande av gas, vatten, elektricitet, värme och nätutrustning för mottagning av radio- och tv-sändningar, om tillhandahållandet är en del av upplåtelsen av nyttjanderätten. Bestämmelsen i 3 kap. 2 § första stycket mervärdesskattelagen motsvaras av artikel 135.1 I i mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG), där det föreskrivs att bl.a. uthyrning av fast egendom ska undantas från skatteplikt.

Bestämmelsen i 2 § andra stycket saknar motsvarighet i direktivet. Bestämmelsen i mervärdesskattelagen ska tolkas mot bakgrund av EU-domstolens praxis om hur transaktioner som består av flera delar ska hanteras mervärdesskattemässigt.

Av EU-domstolens praxis framgår att när en transaktion utgörs av flera olika delar och handlingar, ska det göras en samlad bedömning av de omständigheter som kännetecknar transaktionen i fråga för att avgöra om det rör sig om ett enda tillhandahållande eller om två eller flera fristående tillhandahållanden (KPC Herning, C-71/18, EU:C:2019:660, punkt 35). I regel ska varje tillhandahållande anses som fristående och självständigt. Om två eller flera delar av en transaktion har ett så nära samband att de objektivt sett utgör ett enda odelbart ekonomiskt tillhandahållande som det vore konstlat att dela upp är de emellertid att anse som ett enda tillhandahållande. Det är också fråga om ett enda tillhandahållande när en tjänst utgör den huvudsakliga medan andra anses som underordnade denna. EU-domstolen har vidare uttalat att uthyrning av fast egendom vanligtvis är en förhållandevis passiv verksamhet som inte skapar något betydande mervärde och att undantaget från skatteplikt inte, annat än under mycket speciella förhållanden, omfattar en verksamhet som även innebär att ett antal andra kommersiella åtgärder utförs.

I målet var fråga om ett enda tillhandahållande. I ett nyligen meddelat avgörande har EU-domstolen uttalat att datacentertjänster, där tjänsteleverantören ställer apparatskåp i ett datacenter till sina kunders förfogande i syfte att de ska installera sina servrar i dem, och där tjänsteleverantören tillhandahåller kunderna varor och underordnade tjänster, såsom elektricitet och olika tjänster för att säkerställa att dessa servrar används under optimala förhållanden, inte utgör sådan uthyrning av fast egendom som omfattas av undantaget från skatteplikt i artikel 135.1 i mervärdesskattedirektivet. Detta gäller under förutsättning dels att leverantören inte passivt ställer en yta eller en plats till sina kunders förfogande på så sätt att de garanteras en rätt att ta den i besittning som om de var ägare till den, dels att apparatskåpen inte ingår som en integrerad del av den byggnad som de är installerade i och inte heller är varaktigt installerade i den (Veronsaajien oikeudenvaikeus, C-215/19, EU:C:2020:518, punkt 49). I det nu aktuella fallet åtar sig bolaget att tillhandahålla högt specialiserade co-locationtjänster. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening får det som kunderna huvudsakligen efterfrågar anses vara tillgången till uppkoppling och den exklusiva rätten att disponera ett visst utrymme i datacentret får anses vara av underordnad betydelse. Bolagets tillhandahållande är därmed skattepliktigt.

Se även [HFD Ref 6/21](#), Fråga om tillhandahållande av s.k. aktivitetsbaserade arbetsplatser är undantaget från skatteplikt såsom upplåtelse av fastighet (I och II). Förhandsbesked om mervärdesskatt.

[Svenska kyrkans tillhandahållanden av vissa tjänster till sina församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift ska inte inkomst- och mervärdesbeskattas](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 9 februari 2021 i målen 4634-19 och 4635-19 prövat om Svenska kyrkans tillhandahållanden av vissa tjänster till sina församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift ska inkomst- och mervärdesbeskattas.

Av 1 kap. 3 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229) framgår att juridiska personer ska betala statlig inkomstskatt på inkomster i inkomstslaget näringsverksamhet. I 1 kap. 1 § första stycket 1 mervärdesskattelagen (1994:200), i den lydelse som är aktuell i målen, anges att mervärdesskatt ska betalas vid sådan omsättning inom landet av tjänster som är skattepliktig och görs i en yrkesmässig verksamhet. Med omsättning av tjänst förstås enligt 2 kap. 1 § tredje stycket 1 att en tjänst mot ersättning utförs, överläts eller på annat sätt tillhandahålls någon. Bestämmelserna i mervärdesskattelagen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG). Enligt artikel 2.1 c i direktivet ska tillhandahållande av tjänster mot ersättning som görs inom en medlemsstats territorium av en beskattningsbar person när denne agerar i denna egenskap vara föremål för mervärdesskatt. Enligt artikel 9.1 i direktivet avses med beskattningsbar person den som, oavsett på vilken plats, **självtändigt bedriver en ekonomisk verksamhet**, oberoende av dess syfte eller resultat. Med ekonomisk verksamhet avses varje verksamhet som bedrivs av bl.a. en tjänsteleverantör.

Svenska kyrkan har enligt HFD tillhandahållit IT-tjänster och administrativa tjänster till sina församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift. Tillhandahållandena är av sådant slag att inkomsterna från dem normalt sett är skattepliktiga i inkomstslaget näringsverksamhet. För att det ska vara fråga om en skattepliktig inkomst i inkomstslaget näringsverksamhet krävs emellertid att tillhandahållandet sker till någon annan fysisk eller juridisk person. **Svenska kyrkans tillhandahållanden av de i målen aktuella tjänsterna har skett inom trossamfundet Svenska kyrkan och alltså inte till de organisatoriska delarna i deras egenskap av självständiga juridiska personer. Ersättningarna för tjänsterna utgör därmed inte inkomst av näringsverksamhet.**

EU-domstolen har, beträffande **mervärdesskatt**, ansett att en filial till ett utländskt bolag inte var självständig i förhållande till bolaget varför något rättsförhållande dem emellan inte förelåg. Filialen var inte någon juridisk enhet skild från bolaget och stod inte den ekonomiska risk som var förenad med dess verksamhet, vilket innebar att filialen var beroende av bolaget. Därmed skulle filialen inte anses utgöra en beskattningsbar person på grund av de kostnader som hade fördelats på filialen till följd av att bolaget tillhandahållit den vissa tjänster. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att **de organisatoriska delarna av Svenska kyrkan är självständiga rättssubjekt inom rättssubjektet Svenska kyrkan** och att de självständigt svarar för sina respektive skyldigheter i förhållande till tredje man. Som utgångspunkt kan alltså såväl Svenska kyrkan som dess organisatoriska delar självständigt bedriva ekonomisk verksamhet och utgöra beskattningsbara personer i enlighet med artikel 9.1 i mervärdesskattedirektivet. De organisatoriska delarna ingår **emellertid samtidigt som integrerade delar av den juridiska personen Svenska kyrkan**. Svenska kyrkan förfogar på central nivå över hur dess medel ska fördelas inom trossamfundet och vilka uppgifter som ska utföras på respektive nivå inom samfundet samt bestämmer hur kostnaderna för dessa uppgifter ska finansieras. De organisatoriska delarna av Svenska kyrkan kan inte till följd av bestämmelserna i lagen om trossamfund förlora sin rättsliga ställning genom t.ex. konkurs eller likvidation. Verksamheten i de organisatoriska delarna är således beroende av rättssubjektet Svenska kyrkan och det är Svenska kyrkan som bär den ekonomiska risk som verksamheten i de organisatoriska delarna är förenad med. Högsta

förvaltningsdomstolen konstaterar att det inte föreligger något sådant rättsförhållande som innebär ett ömsesidigt utbyte av prestationer mellan Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar. Tjänsterna har således inte tillhandahållits mot ersättning i den mening som avses i artikel 2.1 c i mervärdesskattedirektivet och är därmed inte omsatta enligt 2 kap. 1 § mervärdesskattelagen.

## EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har under perioden 1 – 14 februari 2021 meddelat [43 domar](#) som publicerats i rättsfallssamlingen, varav [tre domar](#) från stora avdelningen. [En](#) av dessa domar rör mål där förhandsavgörande begärts av svensk domstol. Under samma period har generaladvokaterna meddelat [38 förslag](#) till avgöranden. Inget av dessa förslag rör Sverige i denna mening. [Pressmeddelanden](#) har lämnats i ett antal av dessa avgöranden och förslag.

### ***Avgöranden rörande Sverige***

[Att med stöd av undantagsregeln inte medge avdrag för koncerninterna ränteutgifter har ansetts strida mot artikel 49 FEUF](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 20 januari 2021 i mål C-484/19, Lexel, prövat en begäran om förhandsavgörande från Högsta förvaltningsdomstolen angående tolkningen av artikel 49 FEUF. Begäran har framställts i ett mål mellan Lexel AB, ett bolag bildat enligt svensk rätt, och Skatteverket (Sverige) angående Skatteverkets beslut att neka Lexel AB rätt till avdrag för vissa ränteutgifter som betalats till ett bolag i samma koncern med hemvist i Frankrike.

Lexel är ett svenskt bolag i Schneider Electric-koncernen. Moderbolaget i denna koncern, som är verksamt i flera tredjeländer och medlemsstater, är Schneider Electric SE, ett bolag med hemvist i Frankrike. Innan den i det nationella målet aktuella transaktionen genomfördes ägdes Schneider Electric Services International SPRL (nedan kallat SESI), ett bolag med hemvist i Belgien, till 85 procent av Schneider Electric Industries SAS, ett bolag i Schneider Electric-koncernen med hemvist i Frankrike, och till 15 procent av Schneider Electric España SA (nedan kallat SEE), ett bolag inom samma koncern med hemvist i Spanien. I december 2011 förvärvade Lexel de 15 procent av aktierna i SESI som ägdes av SEE med hjälp av ett lån som Lexel tagit upp från det franska koncernbolaget Bossière Finances SNC (nedan kallat BF), en intern bank inom Schneider Electric-koncernen. Vid tidpunkten för omständigheterna i det nationella målet ingick BF i en beskattningsenhet bestående av omkring 60 koncernbolag med hemvist i Frankrike. Lexel, BF, SESI och SEE är alla direkta eller indirekta dotterbolag till Schneider Electric Industries.

Lexel betalade ränta på lånet till BF med 58 miljoner svenska kronor (SEK) (cirka 5,5 miljoner euro) under år 2013 och med 62 miljoner SEK (cirka 5,9 miljoner euro) under år 2014. BF kvittade de mottagna räntorna mot underskott som uppkommit i koncernens verksamhet i bolag, inom samma beskattningsenhet, med hemvist i Frankrike. Lexel har uppgett att skälet till att bolaget förvärvade aktierna i SESI från SEE var att SEE behövde kapital för att finansiera förvärvet av ett till Schneider Electric-koncernen externt företag, ett förvärv som huvudsakligen hade

finansierats med lån. För att minska sina finansieringskostnader hade SEE beslutat att sälja sina aktier i SESI och återbetala lånen hänförliga till nämnda transaktion. Enligt Lexel förvärvades inte aktierna i SESI för att Schneider Electric-koncernen skulle få en skatteförmån, och det faktum att BF kunde kvitta ränteintäkterna mot underskott i koncernens verksamhet i Frankrike gav inte någon skatteförmån. En inkomst motsvarande ränteinkomsten skulle så småningom komma att beskattas och dessutom med en högre skattesats än den som gäller i Sverige. Den franska bolagsskattesatsen uppgick för åren 2013 och 2014 till 34,43 procent. På ränteinkomsterna togs det dock inte ut någon skatt under dessa år eftersom beskattningens enhet då visade underskott. Den svenska bolagsskattesatsen uppgick under samma period till 22 procent.

Efter att ha bekräftat att tioprocentregeln var tillämplig, nekade skattemyndigheten emellertid avdrag för räntekostnaderna för det lån som BF beviljat, med stöd av undantagsregeln. Enligt skattemyndigheten hade de aktuella transaktionerna skett för att avdrag för räntekostnader i samband med förvärvet av aktier i SESI skulle kunna göras i Sverige i stället för i Spanien och i syfte att få en väsentlig skatteförmån. Skattemyndigheten bedömde även att undantagsregeln var förenlig med artikel 49 FEUF om etableringsfrihet. Förvaltnings- och kammarrätt instämde i skattemyndighetens bedömning. HFD begärde förhandsavgörande i följande fråga:

”Är det förenligt med artikel 49 FEUF att vägra ett svenskt bolag avdrag för ränta som betalas till ett bolag som ingår i samma intressegemenskap och som hör hemma i en annan medlemsstat på den grunden att det huvudsakliga skälet till att skuldförhållandet har uppkommit anses vara att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån, när en sådan skatteförmån inte skulle ha ansetts föreligga om båda bolagen hade varit svenska eftersom de då hade omfattats av bestämmelserna om koncernbidrag?”

EU-domstolen konstaterade att frågan avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 49 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den i det nationella målet, enligt vilken ett bolag med hemvist i en medlemsstat inte får göra avdrag för ränta som utbetalats till ett koncernbolag med hemvist i en annan medlemsstat på den grunden att det **huvudsakliga skälet till att skuldförhållandet har uppkommit anses vara att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån, när en sådan skatteförmån inte skulle anses föreligga om båda bolagen hade haft hemvist i den förstnämnda medlemsstaten**, eftersom de då hade omfattats av bestämmelserna om **koncernbidrag**.

Om BF hade haft hemvist i Sverige skulle Lexel, enligt handlingarna i målet, ha kunnat göra avdrag för ränteutgifter för nämnda lån. Den hänskjutande domstolen har uppgett att ett bolag har rätt att, från sin skattepliktiga inkomst, dra av koncernbidrag till ett bolag i samma koncern, när sistnämnda bolag är skattskyldigt i Sverige. I ett sådant fall är det således meningslöst att ta upp ett lån från ett annat koncernbolag enbart för att kunna dra av ränteutgifterna för detta lån. Undantagsregeln utgör därför aldrig hinder för avdrag för ränteutgifter för lån tagna från ett annat koncernbolag med hemvist i Sverige. Däremot är undantagsregeln tillämplig när räntemottagarna har hemvist i en annan medlemsstat. Det förelåg således en **skillnad i behandling**.

Vidare konstaterade domstolen att **situationen** där ett bolag med hemvist i en medlemsstat betalar ränta på ett lån som tagits upp från ett bolag i samma koncern med hemvist i en annan medlemsstat **inte skiljer sig** från en situation där räntemottagaren är ett koncernbolag med hemvist i samma medlemsstat, i det här fallet Sverige.

När det gäller frågan om denna åtskillnad i behandling kunde motiveras, anförde domstolen sammanfattningsvis att när den berörda medlemsstaten, såsom i det nationella målet, inte med framgång kan göra gällande behovet av att säkerställa en välavvägd fördelning av beskattningsrätten mellan medlemsstaterna som motivering, kan en sådan åtgärd som den som är i fråga i det nationella målet emellertid inte motiveras av ett gemensamt beaktande av behovet av att säkerställa en välavvägd fördelning av beskattningsrätten mellan medlemsstaterna och behovet av att bekämpa skatteflykt. Ett gemensamt beaktande av **behovet av att säkerställa en välavvägd fördelning av beskattningsrätten mellan medlemsstaterna och behovet av att bekämpa skatteflykt, kan således inte godtas som motivering.**

Frågan besvarades således nekande.

## ***Förslag till avgöranden rörande Sverige***

---

### ***Institutionell rätt och allmänna principer***

#### [Rätt att tåga i undersökning om marknadsmissbruk](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 2 februari 2021 i mål C-481/19, Consob, prövat en begäran om förhandsavgörande från Corte costituzionale (Författningsdomstolen, Italien) angående tolkningen av artiklarna 47 och 48 i EU-stadgan, samt tolkningen och giltigheten av artikel 14.3 i direktiv 2003/6/EG om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan (marknadsmissbruksdirektivet) och av artikel 30.1 b i förordning (EU) nr 596/2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordningen). Begäran har framställts i ett mål mellan DB och Consob (den nationella företags- och börskommittén, Italien) angående lagenligheten av de påföljder som påförts DB för insiderbrott och vägran att samarbeta vid en undersökning som utförts av Consob.

DB ålades två sanktionsavgifter på 200 000 euro respektive 100 000 euro för en administrativ överträdelse avseende insiderhandel som bestod av två delar, nämligen insiderhandel och otillåtet röjande av insiderinformation. Consob ålade även DB en sanktionsavgift på 50 000 euro för den administrativa överträdelse som bestod i att DB, efter att vid flera tillfällen ha begärt att tidpunkten för det förhör som han hade kallats till i egenskap av person med kännedom om de faktiska omständigheterna skulle skjutas upp, hade vägrat att besvara de frågor som hade ställts till honom när han inställde sig till förhöret. Consob påförde dessutom DB den accessoriska påföljden tillfällig förlust av gott anseende för en period på 18 månader och beslutade om förverkande av ett belopp som motsvarade vinsten eller de medel som hade använts för att erhålla vinsten.

DB överklagade dessa påföljder till Corte d'appello di Roma (Appellationsdomstolen i Rom, Italien), som ogillade överklagandet. DB överklagade

domen till Corte suprema di cassazione (Högsta domstolen, Italien), som ställde frågor till den hänskjutande domstolen.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolens frågor avsåg att ge klarhet i **huruvida** artikel 14.3 i direktiv 2003/6 och artikel 30.1 b i förordning nr 596/2014, mot bakgrund av artiklarna 47 och 48 i stadgan, ska tolkas så, att de **tillåter att medlemsstaterna inte vidtar sanktionsåtgärder** mot en fysisk person som, inom ramen för en undersökning som genomförs med avseende på denna person av den behöriga myndigheten i enlighet med nämnda direktiv eller nämnda förordning, **vägrar att lämna svar** till nämnda myndighet av vilka det kan framgå att personen är ansvarig för en överträdelse som straffas med en administrativ sanktion av straffrättslig karaktär.

EU-domstolen anförde att **rätten att tiga utgör en allmänt erkänd internationell norm som utgör kärnan i begreppet rättvis rättegång**. Genom att skydda den tilltalade mot tvång som utövas av myndigheterna bidrar denna rätt till att undvika rättsliga fel och garantera det resultat som eftersträvas. Skyddet för rätten att tiga syftar till att säkerställa att åklagarsidan, i ett brottmål, inte grundar sitt resonemang på bevisning som den har erhållit genom tvång eller påtryckningar, i strid med den anklagade personens vilja. Rätten att tiga **kan emellertid inte rättfärdiga varje bristande samarbete med de behöriga myndigheterna**, såsom en vägran att inställa sig till ett förhör som organiseras av nämnda myndigheter eller förhållningsåtgärder i syfte att skjuta upp detta.

När det gäller frågan **under vilka villkor denna rätt även ska iaktas i förfaranden som avser fastställandet av administrativa överträdelser**, ska det understrykas att denna rätt är tillämplig i förfaranden som kan leda till administrativa sanktioner av straffrättslig karaktär. **Tre kriterier** är relevanta för bedömningen av huruvida det föreligger en sådan karaktär. Det första kriteriet är **den rättsliga kvalificeringen** av överträdelsen i nationell rätt, det andra kriteriet är **överträdelsens art** och det tredje kriteriet är **strängheten i den sanktion som** den berörde **kan åläggas**. Även om det antas att de påföljder som i förevarande fall ålagts DB av den tillsynsmyndighet som är i fråga i det nationella målet inte är av straffrättslig art, kan nödvändigheten av att iaktta rätten att tiga inom ramen för en undersökning som nämnda myndighet genomför också följa av den omständigheten att, såsom den hänskjutande domstolen har påpekat, den bevisning som erhålls inom ramen för detta förfarande, enligt den nationella lagstiftningen, kan användas inom ramen för ett straffrättsligt förfarande som inlemts mot samma person för att fastställa att en brottslig gärning begåtts.

I artikel 14.3 i marknadsmissbruksdirektivet anges att medlemsstaterna ska föreskriva de påföljder som ska tillämpas för vägran att samarbeta vid en undersökning som omfattas av artikel 12 i direktivet. I den sistnämnda artikeln anges att den behöriga myndigheten inom denna ram ska kunna begära upplysningar av vem som helst, och om nödvändigt kalla en person till förhör. I artikel 30.1 b i marknadsmissbruksförordningen anges att administrativa sanktioner ska fastställas för underlåtenhet att samarbeta eller underkasta sig en undersökning, inspektion eller sådan begäran som avses i artikel 23.2 led b i förordningen. I led b i denna artikel anges att detta omfattar förhör av en person för att erhålla upplysningar. Mot bakgrund av rätten att tiga enligt artiklarna 47 och 48 i EU-stadgan ska dessa bestämmelser tolkas så att de ändå **inte kräver att sanktionsåtgärder vidtas mot**

**en fysisk person med anledning av personens vägran att, till den behöriga myndigheten, lämna svar** av vilka det kan framgå att personen är ansvarig för en överträdelse som straffas med en administrativ sanktion av straffrättslig karaktär eller att personen har straffrättsligt ansvar.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

## **Processrätt**

[Estnisk domstol förhindrad att pröva om förutsättningarna för kvarstad uppfyllda vid bistånd för indrivning av finsk skattefordran](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 20 januari 2021 i mål C-420/19, Heavyinstall, prövat en begäran från Riigikohus (Högsta domstolen, Estland), angående tolkningen av artikel 16 i direktiv 2010/24/EU om ömsesidigt bistånd för indrivning av fordringar som avser skatter, avgifter och andra åtgärder. Begäran har framställts i ett mål mellan Maksu- ja Tolliamet (skatte- och tullmyndigheten, Estland) (nedan kallad MTA) och Heavyinstall OÜ (nedan kallat Heavyinstall eller bolaget) angående en begäran från den finländska skattemyndigheten om att säkerhetsåtgärder ska vidtas mot bolaget i Estland.

Mellersta Österbottens tingsrätt (Finland) beslutade interimistiskt om kvarstad av viss egendom tillhörande Heavyinstall, i syfte att säkerställa en skattefordran. Enligt beslutet fanns det en risk för att Heavyinstall skulle undanskaffa, förstöra eller överlåta egendom eller handla på ett sätt som kunde hindra indrivning av den finländska skattemyndighetens fordran. I beslutet angavs vidare att ägaren till Heavyinstall medvetet under lång tid hade vilselett nämnda myndighet. Den finländska skattemyndigheten vände sig, med stöd av artikel 16 i direktiv 2010/24, till MTA med en begäran om bistånd med att vidta säkerhetsåtgärder mot Heavyinstall.

MTA gav in en ansökan till Förvaltningsdomstolen i Tallinn, Estland om kvarstad av fordon tillhörande Heavyinstall och av bankmedel på bankkonton som bolaget öppnat i samtliga kreditinstitut i Estland. Ansökan avslogs med motiveringen att det enligt estländsk rätt krävs, för att säkerhetsåtgärder ska kunna vidtas, att det föreligger grundad misstanke om att det, efter det att fordran fastställts, kan bli betydligt svårare eller till och med omöjligt att tvångsvis driva in fordran på grund av den skattskyldiges handlande. MTA:s överklagande av det beslutet avslogs, med **motiveringen att det framgår av artikel 16 i direktiv 2010/24 att den anmodade medlemsstaten har rätt att bedöma huruvida ansökan om tillämpning av säkerhetsåtgärder är välgrundad och proportionerlig mot bakgrund av den egna lagstiftningen**, och att pröva huruvida det är förenligt med denna lagstiftning och medlemsstatens administrativa praxis att vidta de begärda säkerhetsåtgärderna.

Högsta domstolen begärde förhandsavgörande angående frågan **huruvida de estniska domstolarna, när de prövar en ansökan om säkerhetsåtgärder, själva kan bedöma den bevisning som lagts fram och, i enlighet med sin egen uppfattning, avgöra huruvida förutsättningarna för att vidta säkerhetsåtgärder är uppfyllda**, eller om de tvärtom ska grunda sig på den bedömning som gjorts i det finländska domstolsbeslutet om kvarstad.

EU-domstolen konstaterade att vid en bokstavstolkning av artikel 16 i direktiv 2010/24 framgår att det **krävs att de aktuella säkerhetsåtgärderna är tillåtna i den anmodade medlemsstaten och att de är möjliga** i den anmodande

medlemsstaten, utan att det närmare preciseras hur omfattande befogenheter domstolarna i den anmodade medlemsstaten har när det gäller att bedöma förutsättningarna för att vidta säkerhetsåtgärder. Vidare framgår att om en handling som utfärdats för att medge säkerhetsåtgärder i den sökande medlemsstaten bifogas ansökan om bistånd, ska "[d]enna handling ... **inte bli föremål för någon åtgärd för erkännande, komplettering eller ersättande** i den anmodade medlemsstaten", vilket talar för en tolkning enligt vilken nämnda bedömning är bindande för domstolarna i den anmodade medlemsstaten.

Vidare framgår av artikel 14.1 i direktiv 2010/24 att **varje bestridande av fordran och av den ursprungliga handling som medger verkställighet i den sökande medlemsstaten ska underställas prövning av den sökande medlemsstatens behöriga instanser och inte av den anmodade medlemsstatens** behöriga instanser, och artikel 14.2 i direktivet begränsar uttryckligen de sistnämnda instansernas prövningsrätt till att enbart avse kontroll av den anmodade medlemsstatens handlingar. Artikel 18 i direktiv 2010/24 innehåller en uppräknning av de särskilda fall där den anmodade medlemsstaten kan vägra att lämna ömsesidigt bistånd enligt direktivet. Dessa undantag **ska tolkas restriktivt, då det utgör avsteg från principen om ömsesidigt förtroende**. En kontextuell analys av artikel 16 i direktiv 2010/24 leder till slutsatsen att **domstolarna i den anmodade medlemsstaten är behöriga** att pröva huruvida förfarandet för att vidta säkerhetsåtgärder är förenligt med den medlemsstatens lagstiftning och administrativa praxis, men **inte huruvida de materiella villkoren för att vidta säkerhetsåtgärder är uppfyllda**.

Vad gäller den **teleologiska tolkningen** av direktiv 2010/24 konstaterar domstolen att även om direktivet hör till området för den inre marknaden och inte till området med frihet, säkerhet och rättvisa, så bygger det på principen om ömsesidigt förtroende. Genomförandet av det system för ömsesidigt bistånd som införts genom direktiv 2010/24 är nämligen beroende av att det finns ett sådant förtroende mellan de berörda nationella myndigheterna. Både **principen om ömsesidigt förtroende** mellan medlemsstaterna och den på denna princip grundade **principen om ömsesidigt erkännande** har en grundläggande betydelse inom unionsrätten, eftersom det **tack vare dessa principer är möjligt att skapa och upprätthålla ett område utan inre gränser**. Det skulle strida mot principen om ömsesidigt förtroende, som direktivet bygger på, samt mot kraven på att det system för ömsesidigt bistånd som inrättats genom direktivet ska fungera väl och vara effektivt, att tolka artikel 16 i direktiv 2010/24 på så sätt att domstolarna i den anmodade medlemsstaten har rätt att göra en ny prövning av villkoren för att vidta säkerhetsåtgärder mot bakgrund av den anmodade medlemsstatens nationella rätt.

Artikel 16 i direktiv 2010/24 ska tolkas på så sätt att **domstolar i den anmodade medlemsstaten som har att pröva en begäran om säkerhetsåtgärder är bundna av den bedömning som gjorts av myndigheterna i den anmodande medlemsstaten** av huruvida förutsättningarna för att vidta säkerhetsåtgärder är uppfyllda i faktiskt och rättsligt hänseende, särskilt i fall där denna bedömning återfinns i den handling som anges i artikel 16.1 andra stycket i direktivet och som bifogats begäran om säkerhetsåtgärder.

## Skatterätt

### [STIM-pengar momspliktiga](#)

EU-domstolen, tredje avdelningen, har i dom den 21 januari 2021 i mål C-501/19, UCMR – ADA, prövat en begäran om förhandsavgörande från Înalta Curte de Casație și Justiție (Högsta domstolen, Rumänien) angående tolkningen av artiklarna 24.1, 25 a och 28 i direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt (mervärdesskattedirektivet). Begäran har framställts i ett mål mellan UCMR – ADA, Föreningen för kompositörers upphovsrätt och "föreningen" angående **huruvida den avgift som föreningen ska betala till UCMR-ADA för överföring av musikaliska verk till allmänheten inom ramen för en föreställning organiserad av föreningen ska vara föremål för mervärdesskatt.**

Föreningen anordnade en föreställning under vilken musikaliska verk framfördes inför en publik. För detta ändamål hade föreningen från UCMR-ADA erhållit en icke-exklusiv licens att använda verken mot betalning av avgifter för att överföra verken till allmänheten. Eftersom föreningen endast erlade en del av de avgifter som UCMR-ADA krävde, tvingades sistnämnda organisation väcka talan vid domstol. Även om såväl domstolen i första instans som appellationsdomstolen kom fram till att föreningen var skyldig att erlägga hela den avgift som UCMR-ADA begärde, ansåg sistnämnda domstol att transaktionen som innebar att UCMR-ADA inkasserade avgifterna inte omfattades av mervärdesskatt, och den minskade det belopp som föreningen skulle betala med beloppet för denna skatt.

UCMR-ADA överklagade till den hänskjutande domstolen, och gjorde gällande att appellationsdomstolen hade åsidosatt såväl skattelagen som principen om mervärdesskattens neutralitet, eftersom dess avgörande medför att det blir UCMR-ADA, och inte föreningen, som får bära bördan för mervärdesskatten, trots att UCMR-ADA inte är slutanvändare av de aktuella verken.

Eftersom den hänskjutande domstolen är osäker på hur mervärdesskattedirektivet ska tolkas, vill den för det första få klarhet i huruvida den transaktion genom vilken upphovsrättsinnehavarna till musikaliska verk tillåter att dessa verk används av dem som anordnar föreställningar kan kvalificeras som "tillhandahållande av tjänster mot ersättning" i den mening som avses i direktivet. Om transaktionen ska anses utgöra ett tillhandahållande av tjänster mot ersättning, vill den hänskjutande domstolen för det andra få klarhet i huruvida en kollektiv förvaltningsorganisation, genom att inkassera avgifter från användarna, agerar i egenskap av beskattningsbar person i den mening som avses i artikel 28 i mervärdesskattedirektivet. Om så är fallet önskar den hänskjutande domstolen veta vilka följder detta får vad gäller skyldigheten att upprätta fakturor som inkluderar mervärdesskatt, såväl för den kollektiva förvaltningsorganisationen som för upphovsrättsinnehavarna.

EU-domstolen konstaterade att det rörde sig om **tillhandahållande av en tjänst i mervärdesskattedirektivets mening**, eftersom upphovsrättsinnehavaren genom att tillåta överföring till allmänheten av ett musikaliskt verk ger en användare rätt att använda verket. Användaren tillhandahåller i sin tur en prestation till rättsinnehavaren genom att fullgöra sin skyldighet att betala avgiften för användningen av det begärda verket till den kollektiva förvaltningsorganisationen. Nämnda organisation agerar i detta fall för upphovsrättsinnehavarnas räkning. Den

betalning som användaren erlägger **utgör det faktiska vederlaget** för den tjänst som tillhandahålls inom ramen för detta rättsförhållande. En sådan situation som den i det nationella målet **skiljer sig** således från den situation som var aktuell i det mål som avgjordes genom domen av den 18 januari 2017, SAWP (C-37/16, EU:C:2017:22), i två avseenden. För det första **föreligger det ett rättsförhållande** som innebär ett ömsesidigt utbyte av prestationer mellan upphovsrättsinnehavarna och en slutanvändare av det skyddade verket. För det andra **finns det ett direkt samband mellan tillhandahållandet av en tjänst och ett motvärde**, varvid de avgifter som ska betalas av slutanvändaren utgör det faktiska vederlaget för den tjänst som upphovsrättsinnehavaren tillhandahåller och som **kan individualiseras**.

Vad gäller frågan om den kollektiva förvaltningsorganisationen ska anses själv vara mervärdesskatteskyldig konstaterade EU-domstolen att när en beskattningsbar person, i eget namn men för någon annans räkning, deltar i ett tillhandahållande av tjänster, ska denne enligt **artikel 28** i mervärdesskattedirektivet anses själv ha tagit emot och tillhandahållit tjänsterna i fråga. Denna bestämmelse skapar alltså den rättsliga fiktionen att två identiska tjänster tillhandahålls efter varandra. Enligt denna fiktion anses **den näringsidkare som deltar i ett tillhandahållande av tjänster och som är kommissionär, först ha mottagit de aktuella tjänsterna från den för vars räkning näringsidkaren handlar, det vill säga kommittenten, och därefter själv ha tillhandahållit en kund tjänsterna**. Så var fallet i detta mål. Den omständigheten att en kollektiv förvaltningsorganisation även företräder upphovsrättsinnehavare som inte har gett organisationen fullmakt föranleder inte någon annan bedömning, eftersom varken det aktuella tillhandahållandet av tjänster eller det sätt på vilket det utförs skiljer sig åt beroende på vilken kategori av rättsinnehavare som berörs. Praktiskt hanteras detta på så sätt att den kollektiva förvaltningsorganisationen, som är en beskattningsbar person, är skyldig att i eget namn utfärda en faktura till slutanvändaren, som visar vilka licensavgifter som inkasserats av denne, inklusive mervärdesskatt. Därefter är upphovsrättsinnehavarna, efter det att de har mottagit de avgifter som denna organisation har överfört, skyldiga att, om de är beskattningsbara personer, utfärda en faktura till organisationen, som visar vilka avgifter som har erhållits och vilken mervärdesskatt som ska betalas för dessa.

Se även under Avgöranden rörande Sverige.

### ***Konkurrensrätt m.m.***

---

### ***Inre marknaden och fri rörlighet***

#### [Italienska fotbollsförbundet omfattas av upphandlingslagstiftningen](#)

EU-domstolen, fjärde avdelningen, har i dom den 3 februari 2021 i mål C-155/19, det italienska fotbollsförbundet och Consorzio Ge.Se.Av., prövat en begäran om förhandsavgörande från Consiglio di Stato (Högsta förvaltningsdomstolen, Italien), angående tolkningen av artikel 2.1 led 4 a och 2.1 led 4 c i direktiv 2014/24/EU om offentlig upphandling m.m. Respektive begäran har framställts i två mål mellan å ena sidan Federazione Italiana Giuoco Calcio

(Italienska fotbollsförbundet) och Consorzio Ge.Se.Av. S. c. arl (nedan kallat Consorzio) och å andra sidan De Vellis Servizi Globali Srl. Målet rör en offentlig upphandling där kontraktet tilldelats Consorzio, och refereras här för frågan om det italienska fotbollsförbundet omfattas av upphandlingsreglerna.

De Vellis Servizi Globali inbjöds att delta i ett förhandlat förfarande som organiserades av det italienska fotbollsförbundet för tilldelning av frakttjänster i samband med ledsagande av de nationella fotbollslagen och vid det italienska fotbollsförbundets lager i Rom (Italien) för en period av tre år. Efter det att förfarandet hade avslutats tilldelades kontraktet Consorzio, vilket föranledde De Vellis Servizi Globali att begära överprövning och ifrågasätta förfarandet vid Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Regionala förvaltningsdomstolen i Lazio, Italien). De Vellis Servizi Globali gjorde gällande att det italienska fotbollsförbundet skulle betraktas som ett offentligtorgan i den mening som avses i artikel 3.1 d i lagen om offentlig upphandling och att bestämmelserna om offentliggörande i denna lag således borde ha iakttagits. Tilldelningen av kontraktet ogiltigförklarades, och domen överklagades till den hänskjutande domstolen, som begärde förhandsavgörande.

EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen velat få klarhet i **huruvida** artikel 2.1 led 4 a i direktiv 2014/24 ska tolkas så, att **ett organ som anförtrots uppgifter av offentlig karaktär som uttömmande definieras i nationell rätt kan anses ha särskilt inrättats för att tillgodose behov i det allmännas intresse**, som inte är av industriell eller kommersiell karaktär, i den mening som avses i denna bestämmelse, trots att det inte har **inrättats** i form av en offentlig förvaltning, utan **i form av en privaträttslig sammanslutning** och trots att **viss del av dess verksamhet, för vilka organet har självfinansieringsförmåga, inte är av offentlig karaktär**. Den påminde om att ett organ ska anses utgöra ett "offentligtorgan" om den, för det första, särskilt har inrättats för att tillgodose behov i det allmännas intresse, utan industriell eller kommersiell karaktär, för det andra, är en juridisk person och, för det tredje, finansieras till största delen av statliga, regionala eller lokala myndigheter, eller av andra offentligtorgan, eller står under administrativ tillsyn av sådana myndigheter eller organ, eller har ett förvaltnings-, lednings- eller kontrollorgan där mer än hälften av ledamöterna utses av staten, regionala eller lokala myndigheter, eller av andra offentligtorgan. De tre villkoren är visserligen kumulativa, men de tre kriterier som anges i det tredje villkoret är alternativa.

I förevarande fall framgår det av den hänskjutande domstolens förklaringar att den verksamhet av allmänintresse som idrotten utgör i Italien genomförs av vart och ett av de nationella idrottsförbunden inom ramen för allmännyttiga uppdrag som uttryckligen anförtrots dessa förbund. Det förefaller som om att flera av de uppgifter som räknas upp i artikel 23.1 i CONI:s stadgar, såsom kontroll av att tävlingar och mästerskap genomförs regelmässigt, förebyggande och beivrande av dopning eller förberedelse för olympiska spel och idrottsutövande på hög nivå, saknar industriell eller kommersiell karaktär. Denna slutsats påverkas inte av den omständigheten att det italienska fotbollsförbundet har den juridiska formen av en privaträttslig sammanslutning och att den följaktligen inte bildats till följd av ett formellt beslut om inrättande av en offentlig förvaltning.

Artikel 2.1 led 4 a i direktiv 2014/24 ska således tolkas så, att ett organ som anförtrots uppgifter av offentlig karaktär som uttömmande definieras i nationell rätt kan anses ha inrättats i det särskilda syftet att tillgodose allmänna intressen som inte är av industriell eller kommersiell karaktär i den mening som avses i denna bestämmelse, trots att det inte har inrättats i form av en offentlig förvaltning, utan i form av en privaträttslig sammanslutning och trots att viss del av dess verksamhet, för vilken organet har självfinansieringsförmåga, inte är av offentlig karaktär.

### ***Inrikes och rättsligt samarbete***

[En europeisk arresteringsorder är ogiltig om den inte grundas på arresteringsorder eller något annat verkställbart rättsligt beslut med samma rättsverkan](#)

EU-domstolen, tredje avdelningen, har i dom den 13 januari 2021 i mål C-414/20 PPU, MM, prövat en begäran om förhandsavgörande från Spetsializiran nakazatelen sad (Särskilda brottmålsdomstolen, Bulgarien), angående tolkningen av artikel 6.1 och artikel 8.1 c i rambeslut 2002/584/JAI om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna. Begäran har framställts i ett brottmål mot MM, varvid giltigheten av den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot MM har bestridits som grund för en begäran om omprövning av beslutet att hålla honom häktad.

I Bulgarien inleddes ett straffrättsligt förfarande mot 41 personer misstänkta för att ha tillhört en kriminell organisation som ägnade sig åt narkotikahandel. Av dessa avvek 16 personer, däribland MM, som efterlystes. Utredningsorganet beslutade att delge honom misstanke om brott avseende hans deltagande i en kriminell narkotikahandelsorganisation. Eftersom MM hade avvikit delgavs detta dekret – vars rättsverkningar enligt den hänskjutande domstolen inte bestod i att MM skulle häktas utan enbart i att han skulle underrättas om de misstankar som riktades mot honom – endast den person som ex officio hade utsetts till hans ombud. Åklagaren utfärdade en europeisk arresteringsorder avseende MM. Under rubriken "Beslut på vilket arresteringsordern grundas", i punkt 1 med underrubriken "Arresteringsorder eller verkställbart rättsligt beslut med samma verkan", hänvisades endast till det dekret varigenom MM delgivits misstanke om brott.

Åklagaren beslutade att ett antal personer som hade avvikit skulle häktas, däribland MM. Vid offentlig förhandling den 24 april 2020 avisade den hänskjutande domstolen denna begäran med motiveringen att det enligt nationell rätt inte var möjligt att besluta om häktning i den misstänktes uterom. MM greps i Spanien för verkställighet av den europeiska arresteringsordern. Han överlämnades till de bulgariska rättsliga myndigheterna. Samma dag begärde åklagaren MM häktad, vilket skedde efter en förhandling där MM var närvarande. Han överklagade häktningsbeslutet och gjorde gällande att den europeiska arresteringsorder som utfärdats mot honom var rättsstridig och att den spanska rättsliga myndighet som verkställt den inte hade beaktat denna rättsstridighet eftersom MM hade samtyckt till att bli överlämnad till de bulgariska myndigheterna. MM gjorde därvid gällande att han inför den hänskjutande domstolen hade rätt att åberopa nämnda rättsstridighet, som enligt honom medförde att även beslutet att häkta honom var rättsstridigt.

Den hänskjutande domstolen ställde tre tolkningsfrågor, som besvarades på följande sätt:

- Artikel 6.1 i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att för att fråga ska anses vara om en "utfärdande rättslig myndighet", i den mening som avses i denna bestämmelse, förutsätts inte att det finns möjlighet till domstolsprövning av beslutet att utfärda en europeisk arresteringsorder och det nationella beslut som ligger till grund för arresteringsordern.

- Artikel 8.1 c i rambeslut 2002/584 ska tolkas så, att en europeisk arresteringsorder ska anses ogiltig om den inte grundar sig på en "[nationell] arresteringsorder eller något annat verkställbart rättsligt beslut med samma rättsverkan" i den mening som avses i denna bestämmelse. Detta begrepp avser nationella åtgärder som en rättslig myndighet vidtar för att eftersöka och gripa en person som är föremål för ett straffrättsligt förfarande, för att vederbörande ska ställas inför en domstol för att kunna delta i förfarandet. Det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva huruvida en nationell rättsakt varigenom den eftersökte delges misstanke om brott, såsom den rättsakt som utgör grund för den europeiska arresteringsordern i det nationella målet, ger upphov till sådana rättsverkningar.

- Rambeslut 2002/584 ska, mot bakgrund av rätten till ett effektivt domstolsskydd som garanteras i artikel 47 i stadgan, tolkas så, att för det fall att det saknas bestämmelser i den utfärdande medlemsstatens lagstiftning som ger möjlighet till domstolsprövning av de villkor under vilka en europeisk arresteringsorder har utfärdats av en myndighet som visserligen deltar i rättskipningen i denna medlemsstat men som inte är en domstol, gäller följande. När en talan har väckts för att bestrida lagenligheten av ett beslut om att låta en person sitta fortsatt häktad och vederbörande har överlämnats med stöd av en europeisk arresteringsorder som utfärdats på grundval av en nationell rättsakt som inte kan anses utgöra en "[nationell] arresteringsorder eller något annat verkställbart rättsligt beslut med samma rättsverkan" i den mening som avses i artikel 8.1 c i rambeslutet, varvid det till stöd för talan har åberopats en grund avseende att den europeiska arresteringsordern är ogiltig mot bakgrund av unionsrätten, är den nationella domstol där nämnda talan väckts behörig att göra en sådan giltighetsprövning.

- Rambeslut 2002/584 ska, mot bakgrund av rätten till ett effektivt domstolsskydd som garanteras i artikel 47 i stadgan, tolkas så, att **för det fall att den nationella domstolen konstaterar att den europeiska arresteringsordern i fråga har utfärdats i strid med artikel 8.1 c i rambeslutet, av det skälet att den inte grundades på en "[nationell] arresteringsorder eller något annat verkställbart rättsligt beslut med samma rättsverkan" i den mening som avses i den bestämmelsen, är nämnda domstol inte skyldig att försätta en person som häktats sedan den verkställande medlemsstaten överlämnade vederbörande till den utfärdande medlemsstaten på fri fot.** Det ankommer således på den hänskjutande domstolen att i enlighet med nationell rätt avgöra hur beslutet att hålla den eftersökta personen fortsatt häktad eller ej påverkas av att den aktuella europeiska arresteringsordern inte grundades på en sådan nationell rättsakt.

[Pressmeddelande på engelska](#) har lämnats.

[Den som frihetsberövats för verkställighet av en europeisk arresteringsorder har inte rätt till information enligt artikel 4 i direktiv 2012/13](#)

EU-domstolen, femte avdelningen, har i dom den 28 januari 2021 i mål C-649/19, Spetsializirana prokuratura, prövat en begäran om förhandsavgörande från Spetsializiran nakazatelen sad (Särskilda brottmålsdomstolen, Bulgarien), angående tolkningen av artiklarna 6 och 47 i EU-stadgan, artiklarna 4, 6.2 och 7.1 i direktiv 2012/13/EU om rätten till information vid straffrättsliga förfaranden samt artiklarna 1.3 och 8 och formuläret i bilagan till rambeslut 2002/584/RIF om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna. Begäran har framställts i ett brottmål mot IR för brott som har samband med olaglig handel med cigaretter.

Åklagare inledde ett straffrättsligt förfarande mot IR, som har anklagats för att ha deltagit i en brottsorganisation i syfte att begå skattebrott. Under det inledande skedet av det straffrättsliga förfarandet, som han var föremål för och under vilken han företrädde av två försvarare, informerades IR endast om vissa av hans rättigheter i egenskap av tilltalad person. När det straffrättsliga förfarandet mot IR inleddes vid domstol hade IR lämnat sin hemvist och han kunde inte lokaliseras. De två försvarare som hade företrätt honom under det inledande skedet av det straffrättsliga förfarandet förklarade sig inte längre företräda honom. Det förordnades ex officio en ny försvarare för att företräda IR, som var ensam närvarande när IR häktades i sin frånvaro. En europeisk arresteringsorder utfärdades. Försvararen byttes ut.

Den hänskjutande domstolen beslutade att upphäva arresteringsordern, eftersom nämnda domstol inte var säker på huruvida den europeiska arresteringsorder som den hade utfärdat mot IR var förenlig med unionsrätten, med motiveringen att IR inte hade informerats om vissa rättigheter som han kunde göra gällande enligt bulgarisk rätt. Den har vidare understrukt att den, efter att ha beslutat att utfärda en ny europeisk arresteringsorder mot IR, önskar erhålla preciseringar om de uppgifter som ska fogas till en sådan order, för att säkerställa att de rättigheter som ges i direktiv 2012/13 iakttas. Bl.a. ställde den frågan **huruvida de rättigheter som ges i det direktivets artikel 4, om rätt till information för frihetsberövade, gäller för personer som har frihetsberövats som ett led i verkställandet av en europeisk arresteringsorder.**

Domstolen konstaterade att en bedömning av de aktuella bestämmelsernas lydelse i sig inte gör det möjligt att fastställa huruvida personer som har frihetsberövats som ett led i verkställandet av en europeisk arresteringsorder hör till misstänkta eller tilltalade personer som anhållits eller häktats i den mening som avses i direktiv 2012/13 och för vilka de rättigheter som avses i dessa bestämmelser gäller. Bestämmelserna ska därmed tolkas utifrån det sammanhang i vilket de förkommer och målet med direktiv 2012/13.

Vad beträffar bestämmelsernas **sammanhang**, kan det konstateras att artikel 5 i direktiv 2012/13 uttryckligen avser rättigheterna för personer som har frihetsberövats som ett led i verkställandet av en europeisk arresteringsorder. Enligt artikel 5.1 ska medlemsstaterna se till att dessa personer utan dröjsmål erhåller lämplig rättighetsinformation med information om deras rättigheter enligt den lagstiftning genom vilken rambeslut 2002/584 genomförs i den verkställande medlemsstaten. I artikel 1 i direktiv 2012/13, i vilken direktivets **syfte** anges, görs

åtskillnad mellan rättigheterna för misstänkta eller tilltalade personer och rättigheterna för personer som är föremål för en europeisk arresteringsorder. Enligt den artikeln fastställer direktivet således bestämmelser om misstänkta eller tilltalade personers rätt till information om deras rättigheter vid straffrättsliga förfaranden och om anklagelsen mot dem. Det anges i artikeln att direktivet även fastställer bestämmelser om rätten till information för personer som är föremål för en europeisk arresteringsorder angående deras rättigheter. Det framgår av denna artikel, jämförd med skälen 14, 27 och 39 i direktiv 2012/13, att direktivet syftar till att fastställa gemensamma minimiregler när det gäller information till misstänkta eller tilltalade personer i straffrättsliga förfaranden, för att de ska kunna förbereda sitt försvar och för att man ska kunna garantera ett rättvist förfarande, men att det även avser att bevara särdragen i förfarandet för en europeisk arresteringsorder. Frågan besvarades således nekande.

### **Informationssamhället**

#### [Förbud mot regional reklam i nationella TV-program kan godtas om det är proportionerligt och inte diskriminerande](#)

EU-domstolen, tredje avdelningen, har i dom den 3 februari 2021 i mål C-555/19, Fussl Modestraße Mayr, prövat en begäran om förhandsavgörande från Landgericht Stuttgart (Regionala domstolen i Stuttgart, Tyskland) angående tolkningen av artikel 56 FEUF, artikel 11 i EU-stadgan, den allmänna principen om likabehandling och artikel 4.1 i direktiv 2010/13/EU (direktiv om audiovisuella medietjänster). Begäran har framställts i ett mål mellan, å ena sidan, Fussl, ett bolag bildat enligt österrikisk rätt, och, å andra sidan, SevenOne, bolag bildade enligt tysk rätt. Målet rör SevenOne Medias vägran att fullgöra ett med Fussl ingånget avtal om sändning, enbart i Freistaat Bayern, av tv-reklam för modeartiklar som säljs av Fussl, på grund av att sådan reklam, eftersom den är avsedd att införas i tv-program som sänds i hela Tyskland, strider mot tillämplig nationell rätt.

Fussl driver ett antal modebutiker i Österrike och i den tyska delstaten Bayern. SevenOne Media är marknadsföringsföretaget inom koncernen ProSiebenSat.1, som är ett privat programföretag etablerat i Tyskland. Fussl och SevenOne Media ett avtal om sändning, enbart i delstaten Bayern, av tv-reklam som var avsedd att införas i programmen i den nationella kanalen ProSieben med hjälp av de bayerska kabelnät som tillhör Vodafone Kabel Deutschland GmbH. SevenOne Media vägrade därefter att fullgöra detta avtal med hänvisning till att det är förbjudet för bolaget att införa tv-reklam som endast sänds på regional nivå i program som sänds i hela Tyskland. Fussl väckte då talan vid den hänskjutande domstolen och yrkade att denna skulle förelägga SevenOne Media att uppfylla sina skyldigheter enligt avtalet.

Den hänskjutande domstolen begärde förhandsavgörande beträffande fyra frågor. EU-domstolen konstaterade att den ställt de fyra frågorna, vilka skulle prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 4.1 i direktiv 2010/13, principen om likabehandling, artikel 56 FEUF och artikel 11 i stadgan ska tolkas så, att de **utgör hinder för en nationell lagstiftning som förbjuder programföretag att i sina program som sänds i hela landet införa tv-reklam som endast sänds på regional nivå.**

EU-domstolen konstaterade att det undantag som eventuellt kunnat göras gällande enligt direktivet inte var tillämpligt. Vidare utgjorde den tyska regleringen en inskränkning i friheten att tillhandahålla tjänster enligt artikel 56 FEUF. Den tyska regleringen **syftar till att förbehålla regionala och lokala programföretag intäkterna från regional tv-reklam** och på så sätt säkerställa en finansieringskälla till dem och således deras fortlevnad, så att de kan **bidra till mångfalden i tv-programutbudet** genom att tillhandahålla regionalt och lokalt innehåll. Ett sådant ändamål kan utgöra ett tvingande ändamål av allmänintresse. Åtgärden kan då godtas, förutsatt att den är proportionerlig, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva.

Vad gäller frågan om det tyska förbudet kan anses strida mot radioutsändningsfriheten, såsom den garanteras i artikel 11 i stadgan, eller mot principen om likabehandling i artikel 20 i stadgan, konstaterade EU-domstolen dels att den tyska lagstiftaren haft legitima skäl för att anse att skyddet av det allmänna intresset av att regionala och lokala programföretag kan bidra till den offentliga debatten på dessa nivåer ska väga tyngre än de nationella programföretagens och annonsörernas privata intresse av att sända regional tv-reklam i samband med program som riktar sig till samtliga nationella tv-tittare, dels att frågan om likabehandling ska prövas av den hänskjutande domstolen på motsvarande sätt som frågan huruvida inskränkning i friheten att tillhandahålla tjänster är proportionerlig. [Pressmeddelande](#) har lämnats.

## **Arbetsrätt**

[Enbart lönetillägg till de arbetstagare som lämnat intyg om funktionsnedsättning efter visst datum kan vara otillåten diskriminering](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 26 januari 2021 i mål C-619/19, Szpital Kliniczny, prövat en begäran om förhandsavgörande från Sąd Okręgowy w Krakowie (regionala domstolen i Krakow, Polen) angående tolkningen av artikel 2 i direktiv 2000/78/EG om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet. Begäran har framställts i ett mål mellan VL och J. Babiński-kliniken, självständigt folkhälsoinstitut i Krakow, Polen. Målet rör utbetalning av lönetillägg.

VL var anställd som psykolog vid Babińskikliniken. Hon erhöll ett intyg om funktionshinder, som betecknades som måttligt och permanent, vilket hon lämnade in till sin arbetsgivare. Under det andra halvåret 2013, efter ett personalmöte, beslutade direktören för Babińskikliniken att bevilja ett månatligt lönetillägg på 250 polska zloty (cirka 60 euro) till arbetstagare som hade lämnat in ett intyg om funktionshinder vid en senare tidpunkt. På grundval av detta beslut beviljades lönetillägget var och en av de tretton arbetstagare som lämnat in sitt intyg om funktionshinder efter detta möte. Däremot beviljades inte detta tillägg för 16 arbetstagare, däribland VL, vilka hade skickat in sitt intyg till arbetsgivaren före nämnda möte. VL har gjort gällande att hennes arbetsgivare beviljat ett lönetillägg till en grupp arbetstagare som delar en gemensam egenskap, nämligen ett funktionshinder, men på villkor att de lämnat in ett intyg om funktionshinder efter ett datum som arbetsgivaren har bestämt, vilket medfört att arbetstagare som har lämnat in sitt intyg före detta datum inte kommit i åtnjutande av detta lönetillägg, och att detta utgör otillåten diskriminering enligt likabehandlingsdirektivet. Förhandsavgörande begärdes.

EU-domstolen konstaterade att den ställda tolkningsfrågan avsåg att ge klarhet i huruvida artikel 2 i likabehandlingsdirektivet ska tolkas så, att "begreppet diskriminering", som avses i denna bestämmelse, kan omfatta en arbetsgivares förfaringssätt som består i att, från och med ett datum som denne har bestämt, inte bevilja arbetstagare med funktionshinder ett lönetillägg som betalas ut till arbetstagare med funktionshinder mot att de lämnar in ett intyg om funktionshinder, om dessa har lämnat in intyget före nämnda datum. Det skulle alltså prövas om **en särbehandling som uppstår inom en grupp personer med funktionshinder kan omfattas av begreppet diskriminering.**

EU-domstolen fastslog att eftersom det i artikel 2.1 och 2.2 i direktivet hänvisas till diskriminering "på någon av de grunder" som anges i artikel 1 i direktivet, och till en mindre förmånlig behandling "på någon av [dessa] grunder", samt genom att dessa bestämmelser använder uttrycken "en annan" person och "andra personer", **går det inte att med avseende på den skyddade grunden funktionshinder**, som avses i nämnda artikel 1, **dra slutsatsen att förbudet mot diskriminering**, som föreskrivs i det direktivet, **enbart avser särbehandling av personer med funktionshinder i förhållande till personer utan funktionshinder.** Det följer **däremot** av det ovannämnda uttrycket "på någon av de grunder" att **diskriminering på grund av funktionshinder**, i den mening som avses i direktivet, **endast kan anses föreligga om den mindre förmånliga behandlingen eller missgynnandet i fråga beror på funktionshinder.** Det ankommer på den hänskjutande domstolen att, mot bakgrund av samtliga relevanta omständigheter i det enskilda fallet, avgöra om det tidsrelaterade villkor som arbetsgivaren uppställt för att komma i åtnjutande av det i det nationella målet aktuella lönetillägget, det vill säga att lämna in intyget om funktionshinder efter en av arbetsgivaren vald tidpunkt, utgör ett kriterium som är oupplösligt förbundet med funktionshindret hos de arbetstagare vilka nekats detta tillägg, vilket i så fall skulle utgöra en direkt diskriminering på grund av funktionshinder. Om den hänskjutande domstolen skulle finna att den särbehandling som är i fråga i det nationella målet följer av ett skenbart neutralt förfaringssätt, ankommer det på den domstolen att pröva huruvida denna särbehandling särskilt missgynnar personer med vissa funktionshinder i förhållande till personer med andra funktionshinder. **Tolkningsfrågorna besvarades** mot den bakgrunden på följande sätt:

- En arbetsgivares förfaringssätt som består i att betala lönetillägg till arbetstagare med funktionshinder vilka har lämnat in ett intyg om funktionshinder efter ett datum som arbetsgivaren har bestämt, men inte till arbetstagare med funktionshinder vilka har lämnat in detta intyg före nämnda datum, **kan utgöra direkt diskriminering** om det visar sig att detta förfaringssätt grundar sig på ett kriterium som är oupplösligt förbundet med funktionshindret, eftersom det medför ett absolut hinder för en klart avgränsad grupp, bestående av arbetstagare vars funktionshinder arbetsgivaren med nödvändighet redan kände till när detta förfaringssätt infördes, att uppfylla detta tidsrelaterade villkor.
- Ett sådant förfaringssätt kan, även om det är skenbart neutralt, utgöra **indirekt diskriminering** på grund av funktionshinder om det visar sig att det särskilt missgynnar arbetstagare med funktionshinder på grund av särarten hos deras funktionshinder, till exempel hur synligt funktionshindret är eller om det kräver skäliga

anpassningar, och det inte objektivt kan motiveras av ett berättigat mål och om medlen för att uppnå detta mål är lämpliga och nödvändiga.

## **Konsumenträtt**

---

## **Migrationsrätt**

### [Flyktingstatus för palestinier som lämnat UNRWA:s beskydd?](#)

EU-domstolen, tredje avdelningen, har i dom den 13 januari 2021 i mål C-507/19, Bundesrepublik Deutschland, prövat en begäran om förhandsavgörande från Bundesverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen, Tyskland), angående tolkningen av artikel 12.1 a i direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet.

XT är statslös av palestinskt ursprung och född 1991 i Damaskus (Syrien). Han har ett registreringskort utfärdat av Förenta nationernas hjälporganisation för palestinska flyktingar i Mellanöstern, UNRWA, varav det framgår att han tillhör flyktinglägret i Yarmouk, som ligger i södra Damaskus. Mellan oktober 2013 och den 20 november 2015 hade XT flera tillfälliga anställningar i Libanon, där han vistades. Eftersom han inte beviljades uppehållstillstånd i Libanon och fruktade att han skulle utvisas av libanesiska säkerhetsstyrkor, beslutade han i slutet av november 2015 att återvända till Syrien, till staden Qudsaya, väster om Damaskus, där vissa av hans familjemedlemmar vistades. Några dagar senare lämnade XT Syrien, på grund av kriget och de mycket svåra levnadsförhållandena där och eftersom han fruktade att hans skulle gripas om han återvände dit. Innan XT lämnade Syrien stängde dessutom Hashimitiska kungadömet Jordanien och Republiken Libanon sina gränser för palestinska flyktingar som befann sig i Syrien.

XT kom till Tyskland i december 2015 och lämnade in en ansökan om internationellt skydd där i februari 2016. Ansökan avlogs, men han beviljades status som subsidiärt skyddsbehövande. Han överklagade, och Verwaltungsgericht (Förvaltningsdomstolen, Tyskland) biföll XT:s överklagande och förpliktade federala migrations- och flyktingmyndigheten att erkänna XT:s flyktingstatus, med motiveringen att oberoende av eventuell tidigare förföljelse innebar den aktuella situationen i Syrien att XT, på grund av allvarliga omständigheter som uppkommit efter det att han lämnade Syrien, riskerade att förföljas. Dessa omständigheter hade inte bara samband med det förhållandet att han lämnat detta land, utan även med den omständigheten att han hade ansökt om internationellt skydd och vistades utomlands. Den domen överklagades till den hänskjutande domstolen.

Den hänskjutande domstolen söker för det första klarhet i huruvida det, vid bedömningen av om UNRWA: skydd eller bistånd hade upphört vid den tidpunkt då den berörda personen lämnade detta organs insatsområde, ur ett territoriellt perspektiv endast ska tas hänsyn till den sektor inom insatsområdet där den berörda personen faktiskt vistades senast eller, såsom den hänskjutande domstolen förmodar, även till andra sektorer inom detta insatsområde. I det sistnämnda fallet

söker den hänskjutande domstolen för det andra klarhet i huruvida samtliga eller endast vissa sektorer inom UNRWA:s insatsområde ska beaktas och, i förekommande fall, vilka kriterier som ska tillämpas för att identifiera dessa sektorer. Enligt den hänskjutande domstolen ska hänsyn tas till den sektor där den berörda personen faktiskt vistades senast och till andra sektorer som personen har anknytning till. För det tredje söker den hänskjutande domstolen klarhet om i vilken mån förflyttningar mellan de olika sektorerna inom UNRWA:s insatsområde kan påverka frågan huruvida UNRWA:s skydd eller bistånd har upphört.

Enligt EU-domstolen avsåg de besvarade frågorna att skapa klarhet i huruvida

- artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95 ska tolkas så, att **vid prövningen av huruvida UNRWA:s skydd eller bistånd har upphört, ska endast den sektor inom UNRWA:s insatsområde där en statslös person av palestinskt ursprung hade sin faktiska vistelseort** när vederbörande lämnade detta insatsområde beaktas, eller så att **även andra sektorer** inom detta område kan beaktas och i så fall vilka, och

- artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95 ska tolkas så, att **UNRWA:s skydd eller bistånd upphör när en statslös person av palestinskt ursprung lämnar UNRWA:s insatsområde** från en sektor där dennes personliga säkerhet var allvarligt hotad och där nämnda organ inte hade möjlighet att erbjuda den statslöse sitt skydd eller bistånd, trots att den statslösa personen frivilligt begav sig till denna sektor från en annan sektor inom detta område där vederbörandes personliga säkerhet inte var allvarligt hotad, och trots att vederbörande inte kunde förvänta sig att få skydd eller bistånd från UNRWA inom den sektor vederbörande begett sig till och inte heller att inom kort kunna återvända till den ursprungliga sektorn.

EU-domstolen framhöll, beträffande den första frågan, att det framgår av aktuella bestämmelsers lydelse att **hänsyn ska tas till möjligheten för den berörda personen att erhålla skydd eller bistånd från UNRWA inom hela det territorium** som omfattas av organets mandat. Samtliga sektorer som en statslös person av palestinskt ursprung har konkret möjlighet att få tillträde till och som vederbörande kan uppehålla sig i säkerhet inom ska således beaktas. Beträffande den andra frågan framhöll EU-domstolen om en statslös palestinier beslutar sig för att lämna en sektor inom UNRWA:s insatsområde där vederbörandes personliga säkerhet inte är allvarligt hotad och där vederbörande skulle kunna åtnjuta skydd eller bistånd från UNRWA, för att bege sig till en annan sektor inom detta område där personen – på grundval av konkreta uppgifter om denna sektor som vederbörande förfogar över – inte rimligen kan förvänta sig att få skydd eller bistånd från UNRWA, eller att inom kort kunna återvända till den ursprungliga sektorn, kan den personen inte anses ha varit tvungen att lämna UNRWA:s insatsområde på grund av omständigheter som låg utanför personens kontroll. Den omständigheten att en sådan statslös person frivilligt lämnar den förstnämnda sektorn för den andra sektorn innebär således inte att den statslöse har varit tvungen att lämna UNRWA:s insatsområde i dess helhet, när personen sedermera lämnar den andra sektorn för att bege sig till unionen. Artikel 12.1 a andra meningen i direktiv 2011/95 ska därför tolkas så, att UNRWA:s skydd eller bistånd inte ska anses ha upphört när en statslös person av palestinskt ursprung lämnar UNRWA:s insatsområde från en sektor där dennes personliga säkerhet var allvarligt hotad och där nämnda organ inte hade möjlighet att erbjuda

den statslöse sitt skydd eller bistånd, trots att den statslösa personen frivilligt begav sig till denna sektor från en annan sektor inom detta område där vederbörandes personliga säkerhet inte var allvarligt hotad och där vederbörande kunde erhålla skydd eller bistånd från UNWRA, och trots att den statslösa personen – på grundval av konkreta uppgifter som vederbörande förfogade över – inte rimligen kunde förvänta sig att få sådant skydd eller bistånd inom den sektor dit vederbörande begett sig eller att inom kort kunna återvända till den ursprungliga sektorn, vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera.

## **Miljörätt**

### [Information som finns hos en myndighet och inte har lämnats ut omfattas av undantaget från rätten till miljöinformation](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 20 januari 2021 i mål C-619/19, Land Baden-Württemberg, prövat en begäran om förhandsavgörande från Bundesverwaltungsgericht (Federala högsta förvaltningsdomstolen, Tyskland) angående tolkningen av artikel 4.1 första stycket e i direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation. Begäran har framställts i ett mål mellan Land Baden-Württemberg (Delstaten Baden-Württemberg, Tyskland) och D.R. angående en begäran om miljöinformation avseende tillgång till vissa handlingar.

Twisten vid den nationella domstolen avser en begäran från en fysisk person, närmare bestämt D.R., som riktats till Baden-Württembergs delstatsministerium angående tillgång till handlingar avseende avverkning av träd i slottsparken i Stuttgart i oktober 2010, vilket skedde inom ramen för genomförandet av infrastruktur- och stadsplaneringsprojektet "Stuttgart 21". Dessa handlingar innehåller dels upplysningar som lämnats till delstatsministeriet i Baden-Württemberg om den berörda undersökningskommitténs arbete rörande ett polisingripande i slottsparken i Stuttgart, dels ministeriets anteckningar om genomförandet av ett förlikningsförfarande inom ramen för "Stuttgart 21"-projektet. D.R. överklagade beslutet att avslå hans begäran om tillgång till handlingar. Överklagandet ogillades i första instans, men bifölls av Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Förvaltningsöverdomstolen i Baden-Württemberg, Tyskland). Denna domstol gjorde bedömningen, efter att ha konstaterat att den begäran som är föremål för prövning i det nationella målet avsåg miljöinformation, att det inte fanns något tillämpligt skäl för att neka tillgång till de handlingar som D.R. hade begärt. När det särskilt gäller skälet för avslag avseende offentliga myndigheters "interna meddelanden", fann denna domstol att detta inte kunde åberopas efter det att beslutsförfarandet avslutats hos den myndighet från vilken meddelandet begärts. Delstaten Baden-Württemberg överklagade denna dom till Bundesverwaltungsgericht, som begärde förhandsavgörande, och därvid grundade sig på att den information som D.R. begärt var miljöinformation som innehas av en offentlig myndighet. Den ställde tre frågor:

1. Ska artikel 4.1 första stycket e i direktiv [2003/4] tolkas så, att begreppet 'interna meddelanden' omfattar alla meddelanden som inte lämnar en myndighet som är skyldig att tillgängliggöra information?
2. Är skyddet för 'interna meddelanden' enligt artikel 4.1 första stycket e i direktiv 2003/4 obegränsat i tiden?

3. Om fråga 2 ska besvaras nekande: Gäller skyddet för 'interna meddelanden' enligt artikel 4.1 första stycket e i direktiv 2003/4 endast fram till dess att den myndighet som är skyldig att tillgängliggöra information meddelar ett beslut eller att ett annat administrativt förfarande har avslutats?"

EU-domstolen påminde inledningsvis om att det, för att reglerna ska vara tillämpliga, måste röra sig om miljöinformation, vilket det ankom på den nationella domstolen att pröva. När det gäller begreppet interna meddelanden ska det tolkas som ett självständigt unionsrättsligt begrepp. Begreppet meddelande ska särskiljas från "material", det vill säga ännu inte färdigställt sådant. Ett meddelande kan vara internt även om det mottagits utifrån. Sammanfattningsvis ska **undantaget från rätten att få tillgång till miljöinformation**, som föreskrivs i artikel 4.1 första stycket e i direktiv 2003/4 för interna meddelanden, förstås så, att det **avser information som cirkulerar inom en offentlig myndighet och som, vid tidpunkten för begäran om tillgång, inte har lämnat myndighetens interna sfär**, i förekommande fall efter det att den har mottagits av myndigheten, bland annat genom att den lämnas ut till en tredje part eller görs tillgänglig för allmänheten. I övrigt fastslog domstolen att undantaget inte är tidsbegränsat i sig, men att det inte får tillämpas under längre tid än den då det är motiverat att skydda den begärda informationen.

Se även dom den 14 januari 2021 i mål C-826/18 tolkningen av artikel 9.2 i konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor, Århuskonventionen.

## EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER

Senaste numret av [Europarättslig tidskrift](#) är nr 4/20.

Även [Skattenytt](#) tillhandahåller vissa artiklar fritt på nätet.

Detsamma gäller [Svensk juristtidning](#).

## NYA MÅL

---

## DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

Förutom de domar som vid tiden för utgivningen av detta nyhetsbrev redan meddelats, nämligen i målen C-389/19 P, kommissionen/Sverige, C-193/19, Migrationsverket, samt målen C-473/19 och C-474/19, Föreningen Skydda Skogen m.fl., vilka samtliga kommer att redovisas i nästa utgåva, står följande på domstolens program den närmaste tiden:

Torsdagen den 11 mars 2021 kl. 09.30 meddelar domstolen, sjunde avdelningen, dom i mål C-182/19, Danske Bank, angående en begäran om förhandsavgörande från Högsta förvaltningsdomstolen rörande följande fråga:

- Utgör en svensk filial till en bank med huvudetablering i en annan medlemsstat en egen beskattningsbar person när huvudetableringen tillhandahåller filialen tjänster och allokerar kostnaderna för dessa till filialen, om huvudetableringen ingår i en

mervärdesskattegrupp i den andra staten medan den svenska filialen inte ingår i någon svensk mervärdesskattegrupp?

Måndagen den 15 mars 2021 kl. 09.00 håller domstolen, stora avdelningen, muntlig förhandling i mål C-109/20, PL Holdings, angående en begäran om förhandsavgörande från Högsta domstolen rörande följande tolkningsfråga:  
- Innebär artiklarna 267 och 344 i FEUF, såsom de tolkades i dom av den 6 mars 2018 (mål C-284/16, Achmea, EU:C:2018:158), att ett skiljeavtal är ogiltigt om det har ingåtts mellan en medlemsstat och en investerare – när det i ett investeringsavtal finns en skiljeklausul som är ogiltig på grund av att avtalet ingåtts mellan två medlemsstater – genom att medlemsstaten, sedan investeraren påkallat skiljeförfarande, som ett resultat av statens fria vilja avstår från att göra gällande invändningar mot behörigheten?

## FRÅN LAGSTIFTNING SAR BETET

### Sverige

#### [Förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter - lagrådsremiss](#)

Lagrådsremissen innehåller förslag till en ny lag om förbud mot otillbörliga handelsmetoder vid köp av jordbruks- och livsmedelsprodukter. Lagen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/633 av den 17 april 2019 om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i jordbruks- och livsmedelskedjan. Genom den nya lagen införs förbud för köpare med en årsomsättning på över motsvarande två miljoner euro att använda vissa handelsmetoder mot leverantörer. I den föreslagna lagen finns även bestämmelser om tillsyn och om sanktioner för den som bryter mot förbuden mot otillbörliga handelsmetoder. Lagrådsremissen innehåller också ett förslag till ändring i offentlighets- och sekretesslagen. Enligt förslaget införs en bestämmelse om sekretess för uppgift som kan avslöja anmälarens eller leverantörens identitet. Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2021.

#### [Godkännande av rådets beslut om systemet för EU:s egna medel för perioden 2021 och framåt - Prop. 2020/21:87](#)

Vid Europeiska rådets möte i Bryssel den 17–21 juli 2020 träffades en överenskommelse om dels en flerårig budgetram och ett antal reformer på EU-budgetens utgiftssida, dels ett antal ändringar i EU-budgetens finansieringssystem, inklusive systemet för de s.k. egna medlen. De delar av överenskommelsen som rör ändringar i EU-budgetens finansieringssystem har därefter formaliserats i ett beslut av Europeiska unionens råd den 14 december 2020. För att beslutet ska bli giltigt krävs enligt artikel 311 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ett nationellt godkännande i enlighet med respektive medlemsstats konstitutionella krav. I propositionen föreslås att riksdagen ska godkänna rådets beslut.

[Ökad säkerhet för vissa identitets- och uppehållshandlingar – anpassning av svensk rätt till en ny EU-förordning – lagrådsremiss](#)

Den 20 juni 2019 antogs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1157 om säkrare identitetskort för unionsmedborgare och uppehållshandlingar som utfärdas till unionsmedborgare och deras familjemedlemmar när de utövar rätten till fri rörlighet. Förordningen skärper säkerhetskraven på nationella identitetskort, uppehållskort och permanenta uppehållskort och ska tillämpas från och med den 2 augusti 2021.

I lagrådsremissen föreslår regeringen bestämmelser som kompletterar EU-förordningen. Bestämmelserna innebär främst att enskilda ska vara skyldiga att låta sig fotograferas och lämna fingeravtryck inför utfärdande av uppehållskort och permanenta uppehållskort samt vid vissa kontroller av nationella identitetskort, uppehållskort och permanenta uppehållskort.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 augusti 2021.

[Ytterligare kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering, Prop. 2020/21:81](#)

I propositionen föreslås att nya kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden ska föras in i lagen (2016:561) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om elektronisk identifiering.

För att möjliggöra användningen av europeiska elektroniska legitimationer i svenska offentliga nättjänster ska offentliga organ under vissa förutsättningar ansluta sina nättjänster till den nod för inkommande gränsöverskridande elektronisk identifiering som Myndigheten för digital förvaltning tillhandahåller. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om anslutningen till noden. Regeringen ska vidare få meddela föreskrifter om undantag från anslutningsskyldigheten i fråga om verksamhet som avser totalförsvaret eller Sveriges säkerhet i övrigt. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vad som krävs för att system för elektronisk identifiering ska anmälas för gränsöverskridande elektronisk identifiering inom EU.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2021.